

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacræ Theologiæ Professoris, Et sanctæ Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtvtibvs,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatvs De Conscientia, De Peccatis, De Legibvs, De Fide, Spe,
Et Charitate

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

4 An bona sub conditione futura debita confiscentur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](#)

314 De poenis temp. hær. special. de confis.

& tradunt Farinac. Sanch. & alij suprā. Ut autem hæc donatio vii facta vxori, respectu fisci firma maneat, ita ut sub sicutum res donatae cadere non possit, requirit traditionem Acolta cap. si pater, de testament. in 6. i. part. verbo legavit num. 6. Farinac. quæst. 25. num. 137. vbi testatur esse communem. Clarus in 5. donatio. quæst. 9. versic. 5. feias. autem Contrarium tamen defendit. Molina testuta tom. 2. disp. 288. §. dubium est. Sanchez lib. 6. disp. 11. num. 5. quia supradicta lex fœsi mors, hanc traditionem non requirit. Vtrumque est probabile. Verum si donatio non à viro uxori, sed ab uxore viro, vel à viro aliis facta sit morte ciuii donatio non confirmatur, sed omnino disoluatur, & res donata transit in sicutum. Ratio est, quia morte ciuii fitmati donationem causa mortis respectu fisci est speciale priuilegium uxoris, ut constat ex dicta l. res uxoris, C. de donationib. inter vir. & uxoris, ibi donatio maritalis ante tempus criminis, ac regius, collata in uxorem, quia pudicitia premio ceſſet, obſeruanda sit, tanquam si maritus eius natura non pene subducatur. sic Mol. Thesolog. tom. 2. disp. 289. §. disp. precedens. Sanchez lib. 5. de matrim. disp. 10. num. 5. fine. & disp. 17. num. 6. Farinac. plures refentes quæst. 25. num. 131. & quæst. 164. num. 17. Quid ex eo sufficienter constat quia ad hanc confiſcationem faciendam nihil aliud requiriur, quam sententia declaratoria criminis.

3. Secunda difficultas est, an acquisitione post delictum commissum publicari? In qua re certum est non publicari, que post commissum delictum, & latram sententiam acquirunt, quia tunc eas fundamentum publicationis, quod est delictum: sic multis relatis docet Farinac de hæresi, q. 190. n. 25. & precepit quæst. 25. n. 138. Thom. Sanchez lib. 2. in Decalog. c. 14. m. 8. Sanc. disp. 22. set. 5. n. 13. & explices dicto textus in eis felicitate de penitentia bonis quidquid posse acquiriri, non equitur sicutum l. eius quæst. 1. if. de testament. ibi bona que tunc habent, tunc condonantur, publicabuntur & certa forma C. de iure fisci. ibi, parentib. hæredes existere eos legi non eportare nulla statio[n]e statutu[r] est. Neque obstat l. 2. C. de bonis dampnatorum vbi Alexand. Imperator dicit. Deportari neque earum quidem retinu[re], quas post paenam interrogata habuerint, hæredem habere possunt, sed ha[bi]tare possunt. Nam, ut recte explicat Cuic. obseru. l. 6. c. 33. & Fachin. 4. 9. controu. c. 5. non de qualibet delinquente cuius boni confiſcantur, intelligi debent, sed de delinquente deportato, qui quia capite minus est, hæredem habere non potest.

4. Variant tamen Doctores, an acquisitione post delictum tempore, quo delictum commisisti, & de illo intermedio tempore, quo delictum commisisti, & de illo condemnatus fuisti, debebas confiſcari? Affirmant publicari debere Azor. 2. 1. lib. 5. c. 7. q. 8. Valsquez. 1. 2. disp. 1. 69. cap. 1. mu. 8. Suarez disp. 22. set. 1. num. 15. Julius Clarus lib. 5. receptas. §. fin. quæst. 78. n. 24. Ratio principia est, quia ita conſuetudo obtinuit, ut omnia bona que haber delinquens, dum eius delictum declaratur, publicantur: & in hæresi criminis hoc efficacius procedit, quia dum ad Ecclesiastam non redit, in hæresi sententia perſeuerat: facitque leius qui §. 1. if. de testament. ibi, bona quoque, que tunc habent, cum dampnaretur, publicabuntur. attendit ergo ad condemnationem, & non solum ad delictum. Ex idem colligitur ex l. 10. tit. 9. lib. 5. recipitas. ibi, mandamus que se[n]tencia por[er]t[ur] biens de ganancia todo lo multiplicado durante el matrimonio basisque por [et] tal delicto los bienes de quelquier de ellos sean declarados por sententia. Ergo tempus sententia spectatur.

5. Nihilominus probabilitus exstimo non publicari bona, quæ intermedio tempore inter delictum & sententiam sunt acquisita, sed solum ea, quæ tempore delicti committi habebas sic Matien, lib. 5. recip. tit. 4. leg. 3. gloſſa 7. num. 6. Sanchez plures refentes lib. 5. cap. 14. Bala. addition. ad Clarum, lib. 5. lib. 5. hæresi, num. 19. & q. 7. num. 212. Bustam. confil. 14. n. 28. Moue[re]t, quia confiſcatione hæc delicto est annexa, neque ita lenientia aliam confiſcationem imponit, nisi quæ per delictum imposta est; sed per delictum imponi non potest confiſcatione nisi bonorum, quæ tempore delicti habentur. Ergo neque sententia aliam confiſcationem imponit. Et confirmo. Hoc præstat confiſcato ipso iure ut ius loco sententia succedit, & delinq[ue]nti puniatur ex delicto; ac si sententia effet pronunciata. Ergo non puniatur in bonis post delictum acquisitis: fauētque l. 1. if. de poenis, vbi eam paenam delinquens sustineat cogit ut sententiam, quæ sustinuitur, si eo tempore, si delicti, est lata sententia; at si eo tempore, si lata sententia, non extenderetur ad bona postea acquisita. Ergo neque etiam postea extendetur. Item paena non fuit extenda[re] sed limitata: nullibi autem habetur excedendam effe confiſcationem ad bona acquisita post commissum delictum. Ergo.

6. Hanc autem sententiam limitat Sanch. num. illo 1. cum aliis, & intelligatur, calu quo hæresim renuntiavens, & ex toto corde ad fidem fueris conuersus; secus si in illa perseueras, quia si in hæresi perseueras, iam hæreticus es. Sed bona hæretici confiſcantur. Ergo. Secus vero dicendum est in Sodomia, quæ est peccatum transiens, & finito actu finitur.

7. Ar hac limitatio mihi non probatur: sed idem exstimo dicendum de peccato Sodomiz, ac de hæresi. Non enim

ob hæresim mentalem, vel ob hæresim habitualiter permanenter fit confiſcatione, sed ob hæresim externam, & manifestam: at hæresis externa, & manifesta ceſſauit (ve ſuppono) etiam de illa non fuerit abſolutus. Ergo ceſſauit effectus confiſcationis ex tali hæresi proueniens. Neque obſtar te effe obligatum ad Eccleſiam redire, cum ab illa te separati, ut dieamus bona illa effe confiſcata ob non impletam hanc obligationem: quia confiſcatione non eſt annexa peccato huius omissionis, sed hæresi externa. Deinde, & forte efficacius, vel perſeuerans habitualiter in hæresi eſt factus incapax per hæresim habitualiter permanentem acquirendi aliquam hereditatem, vel non ſi factus eſt incapax, non acquirendi fisco, sed hæredibus venientibus ab interſtato: ut recte alii relatis doceat Peregrin. trah. de iure fisci, lib. 3. tit. 1. num. 2. & tit. 1. num. 13. Farinac alios referens lib. 1. præz. quæſt. 25. num. 139. & probat l. 1. if. quis niki, & si quis plenē fī de acquirend. heredit. l. 1. C. de hæresib. inſtituend. l. si metalum, ff. de his, que non ſcript. habentur, l. metalum, ff. de iure fisci. Si vero capax fit hæreditatio; runc iphi, & eius hæredibus acquirendi, dum fententia non precedit, ut recte alii relatis probat Anton. Gomez tom. 3. variariorum, c. 1. 4. num. 1. & in l. 4. Tauri, num. 7. Sanchez lib. 2. cap. 14. num. 32. & melius Farinac lib. 1. præz. q. 25. num. 140. & quæſt. 102. n. 110. Neque obſtar ratio contra. Dicimus namque bona hæretici confiſcari, non hæretici habitualis, sed actualis, sicut bona Sodomiz, qui feliciter actualis eſt, non qui fuit, & eſt lo[ri]um in habitu.

8. Argumenta autem prioris sententia faciliter diffolumen-

ter. Ad primum concedo confiuerendum eſte bona delinquentes, que tempore sententia habet confiſcari: tum quia ratio inter delictum, & sententiam bona acquiruntur: tum quia ignoratur, an bona illo intermedio tempore incrementum vel decrementum habuerint, immo ſemper praefumunt deteriora illa feſcile, & diminuſſe, ut de fententia deueniant.

Ad l. 1. if. qui, respondere. Primo tunc damni retribuunt, eam delictum committunt. Secundo dico legum legem de delictis, in quibus publicatio factenda eſt per iudicem, & non habent ipso factio: & in his delicti oportet potest iudex omnia bona, que tunc delinquentes habent, cum damnum, publicare.

Lex autem regia ſolum declarat, quo tempore computanda ſunt lucra acquisita conſtantem matrimonio, ſed non decidit quae bona publicare fint.

P V N C T V M. IV.

An bona sub conditione futura debita confiſcentur.

1. Communis sententia defendit non publicari.
2. Proponitur obiectio, & fit illi ſatis. Et declaratur debita hæretico ex testamento non tranſire in fiscum.
3. Debita tamen ex contratu tranſiunt in fiscum, tamen ſecondio poſt commiſſum delictum, & condemnationem impleantur.

1. Specialis eft difficultas de bonis ſub conditione futura debitis hæretico tempore hæresi: an hæc ſub bonis publicatis comprehendantur? Communis sententia retenet non comprehendi, quia illa bona non fuit hæretici, quovis condicio impletatur, ſed non illi impletu[m] conditio cum delictum commititur. Ergo neque in fiscum tranſire potest, quia ſic ſolum vñp̄pare potest bona quæ hæretici fuit: ſic gloſſularis, & vnicu[m] textu in l. non ad ea in verbo praſens, ff. de condit. & demonſtr. ibi, ſel. ſuſ publica ſunt, nam poſſea quæſta non caderent in eis cauſa, quam gloſſam, vt poſſe singularem, commendat Bart. Bald. Imola, & alij, quos refutant, & ſequuntur Anton. Gomez tom. 3. var. cap. 14. n. 2. & in l. 4. Tauri, num. 4. in media. Farinac lib. 1. præz. q. 25. n. 142.

2. Dices, licet illa bona non fuit hæretici, ius tamen ad illa bona pertinet ad hæreticum. Ergo illud ius tranſiſſetur poſt delictum in fiscum, & conſequenter ſicut perſonam hæretici repreſentans in illis bonis aduenientia conditione ſuccedit.

Repondeo dupliciter. Aliquid debet potest hæretico vel ex tellamento, vel ex contratu: quod enim debetur ex tellamento, qualia fuit hæreditas, fidei commiſſum, & legat. in nequit quam ad ſicutum tranſiſſe poterunt, quia ea ſolum tranſire potiunt ad ſicutum, que ad hæredes excauſeos remitti poſſunt, cum ſicutus loco hæredis extranei ecceſſat, ex l. 3. C. ad legem Iuli, am. de vi, l. eorum ff. ad legem Iuliām maiſſ. & alii multis exomia Farinac. lib. 1. præz. quæſt. 2. num. 5. & 143. Sanchez l. 1. cap. 14. num. 5. Peregrin. de iure fisci lib. 1. tit. 1. n. 28. Suarez de fide, d. 22. set. 5. n. 4. Sed ius ſuccediunt in hæreditate, ſi decommiſſis, & legatis tranſiſſibili poſt eſt ad hæredes, ex L. vnicā, ſ. fin. autem ſub conditione, C. de caducis tollendis. Ergo neque ad ſicutum tranſiſſetur potest, ſic Sanchez num. 5. Farinac num. 143. Anton Gomez l. 4. Tauri, num. 4. C.

103.

Tract. IV Disp. V. Punct. IV.

315

um 3. variarum, cap. 14. num. 2. & alij apud ipsos. Et quidem quod substitutionem conditionalem, quod non transeat in fiduciam, si quis fecerit conditio post sententiam, colligitur ex l. substitutio sive aquirendo verum domin. ibi. substitutio, que nondum competit extra bona nostra est. & ex lex facta sive sive de vulgaris & spuriis. & ibi Baldus, quem refeat, & sequitur Gigas in pars secundi temporis quest. 3. 1. Farinacius queſt. 25. n. 44. Sanchez lib. 2. cap. 14. n. 18. Quadam fideicommissum etiam est clara non transmittunt ad hæredes, si fideicommissatus decedit ante conditionem eventum. l. legata sub conditione, 41. ff. de conditionibus, & demonstracionibus. l. hæres mens, in principio fidei, in causa s. Pompelus, & ibi glossa, ff. de minoribus. Ergo neque etiam in tali casu transire debet in fiduciam. Exa legata conditionibus non transire in fiduciam, si conditio, sive quia sunt legata, post delictum impleatur, probat. manifestacionibus & fin autem, C. de caducis tollendis. s. ita expressa de conditionibus, & demonstrationibus, & pluribus exornat. Farinacius ex. 143. & sequent. Courtuarius practicarum quest. c. 39. Anton Gomez 2. tom. variarum, cap. IX. num. 3. Sanchez num. 17. vbi bene explicat hoc procedere, sive conditio sit postulativa, hoc est, pendens ex voluntate legatarij, sive causalis, id est, pendens ex voluntate legatarij, parum pendens ex voluntate: quocumque enim modo conditio purificata non sit, cum delictum committitur, non transire in fiduciam legitum. Item quod legatum alimentorum etiam durante viae hæritati non transire in fiduciam, optimè probat Bosfin in de bonis publicandi, num. 2. 4. Iulius Clator in practicis, quod in corporis stem in fiduciam, in fine Nilus in tractat de banis, pars secundi temporis, quest. 36. n. 5. Farinacius q. 25. num. 15. Hanc autem conditionem ita extenda. Farinacius cum pluribus relatis num. 14. 1. vt affirmet, si viuente parte filius committere homicidium, eoque mortuo formetur inquisitio contra filium, & condemeretur de delicto, cum confiticatione boni talis patrem hæreditas non adita per fiduciam, licet bene esse condemnationem de leta, nullo pacto transit in fiduciam, quia non adiungi transmissibile non est ad hæredes extraneos, & consequenter neque in fiduciam.

3. Verum si debita sint hæretici, ex aliquo contractu, putata redditione, aut stipulatione ad fiduciam transeunt; etiam si conditio post condemnationem impleatur. Et ratio est manifesta, quia illud ius est transmissibile ad hæredes, ut constat ex §. ix. conditionali. Inscript. de verbō obligatiōnib. ibi, ex conditionali stipulatione tantum spes est debitum iri, eamque ipsam sive in hæretali transmittimus. si prīus quam cōdicio extet, mors nisi contigerit. Sibi gloria, & communiter Doctores. Ergo cum transire potest in fiduciam, ex l. inter sacerdotum, §. final. de ius & probat alios referens. Anton. Gomez tom. 3. variarum, cap. 14. num. 2. Farinacius lib. 1. prax. quest. 25. n. 149. & de hæris, quest. 19. num. 30. Sanchez cap. 14. n. 2. Ratio autem quare si hæreti debita ex contractu transeunt, & non debita ex virtutis voluntatibus, eae est, quia in contractu interuenient factum, & persona creditoris, qui in dubio praefunditur non solū illi, sed etiam suis hæreditibus propiscere, & perpetuum vitium ex contractu acquirere argumentum, textus in l. s. padam, p. de probiō. At in dispositiōnibus conditionalibus non intrinsecum factum eius in cuius fauorem est facta dispositio, & quo colligatur sibi, & suis hæreditibus voluntis propiscere, sed solum inveniente factum disponit, & legantis, qui solum merita, & personam legatarij attendere vultus est.

Limitata tamen est hære doctrina ad debita sub conditione, & mixta, fecus sub conditione potestatia; haec enim non videatur transire ad hæredes, & consequenter neque ad filium tempore, quo viuebas, implore conditionem omiseris; tunc et singularis in l. si deceas cum petiero, ff. de verbō obligatio, & in poster, & in l. gubernaculum ff. qui postores in pugna, cuius ratio est, quia tunc creditor in culpa esse censetur nos inpleris conditionem, itaque culpa tacite videtur iuri sui delicto renomerare. Farinacius dicta quest. 2. 5. num. 147 Gomez nos 3. cap. 14. num. 2. Sanchez lib. 1. cap. 14. num. 24. Vazquez lib. 169. cap. 1. n. 5. & 6. Neque obstat l. 2. C. de pacticis intermissione, & venditione, vbi si quis vendidit rem cum pacto de invenientibus ipsi, & hæres eius potest rem redimere oblatio pene, & tamen illa conditio est potestatia. Ergo debita sub conditione potestatia transeunt ad hæredes, & consequenter ad fiduciam. Non, inquam, obstat nam, vt bene dicit Anton. Gomez tom. 3. variarum, cap. 11. n. 36. circa medium, debita ex contractu lucrativo sub conditione potestatia ad hæredes non transeunt; sicut vero debita ex contractu oneroso, vtro quoque obligatoria; hic enim ad hæredes transit, ne alter conservet esse in domino.

Quod si inde contractum onerosum non posse committi in liberam voluntatem alieuius contrahentis, ex l. in venditionis, & de contrahenda emptione. Ergo neque in conditionem potestatia quod idem est.

Respondere concedendo contractum onerosum, & eius sub-

Ferd. de Castro sum. Mor. Pars. I.

stantiam non posse ponit in liberam aliquius contrahentis voluntatem, seclusus tamen resolutionem contractus, que inducitur per pactum de retinendendo. Hoc enim bene potest ponit, & committi in voluntatem viuus, ex text. in l. quod si nolit, §. si quid ita, ff. de adilitio editio, & tradit ex Panormitan, & aliis Anton. Gomez tom. 2. variarum, cap. 11. num. 36. in medio.

P V N C T V M V.

An publicatis bonis hæretici ius patronatus Ecclesiastici, & pensionis publicetur.

1. Iuris patronatus non datur propria confisratio, sed illius extinctione.
2. Intelligendum est, dummodo non sint alii compatrioti, vel alii ab institutore vocati.
3. Si ius patronatus ad extraneos hæredes transire non potest, neque potest confisratio suuiri.
4. Apponitur quadam limitatio de confisratio perpetua, secus ad vitam sedrejatur.
5. Ius patronatus ad hæredes extraneos transmissibile publicatis omnibus bonis, per indicem Ecclesiasticum publicatur.
6. Si index laicus sit, & reus laicus, & publicetur omnia bona, ius patronatus non manet directe, bene tamen indicet publicatum.
7. Quando ex eatur ius patronatus directe, quando indirecte, accessoriis publicari..
8. Indice laico publicante delinquentiū bona, vel illa vendente ius patronatus publicare plures negant, alijs affirmant.
9. Sub distinctione respondet, si annexum est alicui villa, publicari, secus si personam comitetur.
10. Limitat aliquis de confisratio perpetua, secus de temporali. Sed non admittit limitatio.
11. Confiscatis a iudice laico bonis, possit ne iudex Ecclesiasticus ius patronatus confiscare. Alii affirmant, alijs negant, media via tenenda est.
12. Pensiones non comprehenduntur sub confisratio à iudice laico, bene tamen Ecclesiastico, & qua ratione.

1. **I**n hac re aliqua sunt certa, alia sub controversia. Primo certum est, non dari huius iuri propriam confisratio, quia non transfertur in fiduciam, cum de facto dicitur confiscari, sed dari extinctione illius in fauorem Ecclesie, & Ecclesia à die publicationis iuris patronatus manet libera ab illo iure sibi onero. Hoc priulegium non est expellsum iniure, ut tamen confundit receptum; vt testantur fecerit omnes Doctores, Lambertinus de iure patronatus, lib. 3. q. 8. per varios articulos. Similares de catholicis, in script. tit. 9. n. 7. & 9. Statut. dis. 22. de fide, scilicet, num. 6. Azor lib. 8. cap. 12. quest. 9. Sanchez lib. 2. cap. 19. num. 16. Vazquez 1. 2. dis. 169. n. 19. Farinacius, de heresi, quest. 19. num. 14. & alij apud ipsos.

2. Hoc autem intelligendum est duplice limitatione à Sanchez exhibita num. 17. quiaque probat Farinacius num. illo 24. Primo, ne sint alii compatrioti, quia stantibus aliis compatriotis non manet libera Ecclesia, sed ius presentandi in illis residens, quia non erat iusque ab eo corum culpa iure acquisito prius. Secundo, ne alii ab institutore vocati sint, sed iure hæreditatio ad succellentes erat cum aliis bonis transtulit, tunc enim Ecclesia manet libera in perpetuum, quia in hoc nulla succellatio fit iniuria, cum solū habent ius succendi, casu quo delinquunt ad illos posse bona transmiserit. At si alii ab institutore vocati sunt, attendenda est dispositio instituentis, que si dicat potest vitium delinquentis vocare agutus, & eius succellentes, durante vita delinquentis manebit Ecclesia libera. At si dispositio sit, vt non solū potest vita delinquentis succedat eius proximus agutus, sed cum primum delictum committit, variant Doctores, an præjudicare possit talis dispositio fisco, qui negant præjudicare posse, & consequenter affirmare debent ad fiduciam pertinere, ac proinde manere liberam Ecclesiam. Qui vero affirman, statim ipso facto ad succellentes transire ius patronatus affirmare debent. Quid autem tenendum sit, in confisratio majoratus videbimus.

3. Secundo est certum, si ius patronatus transire non potest ad extraneos hæredes, eo quod in ipsis fundatione cautum sit debere agnatos succedere, aut homines talis conditionis, ad fiduciam non transire, quia hic loco extranei hæredis habetur, ex l. 2. ad legem Iuliam de vi. Et ratio est manifesta, quia siclus usurpare non potest delinquentis bona, nisi quatenus illius sunt, sed illius non est ius patronatus sub conditione transitoria. Ergo illud siclus usurpare non potest. Addit, agnati delinquentis non habent ius succendi in iure patronatus ex voluntate delinquentis sed ex voluntate instituentis, & fundantis Ecclesiam, quo iure priuati non polluant.